КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ННІ «Інститут геології»

Кафедра **геоінформатики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи
_____
«_31_»_____08_____2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗЕМЛЕУСТРІЙ
(повна назва навчальної дисципліни)
для студентів

галузь знань	**G Інженерія, виробництво та будівництво**
спеціальність	**G18 Геодезія та землеустрій**
освітній рівень	**Бакалавр**
освітня програма	**Оцінка землі та нерухомого майна**
блок дисциплін	
вид дисципліни	**Обов'язкова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2026/2027**
Семестр	**3**
Кількість кредитів ECTS	**4**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: Меньшов Олександр Ігоревич, д.геол.н., ст. дослідник, доцент кафедри геоінформатики

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

© Меньшов О.І., 2026 рік

КИЇВ – 2026

Розробник:
Меньшов Олександр Ігоревич, ***доктор геологічних наук, старший дослідник, доцент кафедри геоінформатики***

Зав. кафедри геоінформатики
_____ (Зацерковний В.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від «31» 08 2026 р.

Схвалено науково-методичною комісією ***ННІ «Інститут геології»***

Протокол № 1 від «31» 08 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ Демидов В. К.

1. Мета викладання дисципліни:

Надання студентам загальних знань щодо правових та організаційних основ діяльності у сфері землеустрою, з'ясування основ регулювання відносин між органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами із забезпечення сталого розвитку землекористування.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

З метою кращого освоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку володіти знаннями та навичками в галузі геоінформаційних систем, топографії, управління земельними ресурсами.

3. Анотація навчальної дисципліни / референс:

Відбувається ознайомлення з основами землеустрою в Україні, правовими та організаційними основами діяльності у сфері землеустрою, понятійним апаратом, засадами реалізації державної політики у сфері землеустрою, з'ясування напрямків, які забезпечує процес землеустрою, регулювання землеустрою, випадків необхідності проведення землеустрою, державних стандартів, норм, правил у сфері землеустрою, складом технічної документації із землеустрою, основними положеннями державного і самоврядного контролю за здійсненням землеустрою, науковим кадровим та фінансовим забезпеченням землеустрою.

Академічна доброчесність. Виконання всіх навчальних і контрольних завдань здійснюється з дотриманням Хартії академічної доброчесності та чинних положень Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Запозичення, використання даних, ідей, текстів, зображень, цифрових матеріалів та інших результатів мають бути належно атрибутовані. Порушення академічної доброчесності розглядаються відповідно до університетських процедур.

Опанування програмного матеріалу дисципліни, поточний та підсумковий контроль здійснюються на принципах академічної доброчесності відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту» та рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запобігання академічному плагіату (Лист МОН № 1/9-565 від 15.08.2018 р.), а також Положення про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка https://senate.knu.ua/?p=3466

Використання штучного інтелекту. Для освітнього компонента загалом встановлюється рівень 2 використання генеративного штучного інтелекту згідно «Положення про використання штучного інтелекту при реалізації освітніх програм у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка».

Для окремих видів оцінюваних робіт у п.п. 7.1 Форми оцінювання студентів робочої програми визначені спеціальні обмеження, зокрема повна заборона використання генеративного ШІ під час контрольних заходів, що виконуються під наглядом викладача.

Визнання результатів неформальної та/або інформальної освіти. Результати навчання, здобуті в неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути подані до визнання у встановленому Університетом порядку за умови їх відповідності результатам навчання цієї дисципліни та наявності підтвердних матеріалів

4. Завдання:

– ознайомити студентів із загальними положеннями землеустрою в Україні, понятійним апаратом;

– ознайомити студентів із призначенням землеустрою, реалізацією державної політики у сфері землеустрою;

– надання студентам інформації щодо повноважень органів державної влади да органів місцевого самоврядування у сфері землеустрою;

– оволодіння студентами знаннями щодо організації та регулювання землеустрою, випадків необхідності проведення землеустрою, державних стандартів, норм;

– надання теоретичних навичок щодо проведення землеустрою на загальнодержавному та регіональному рівнях;

– засвоєння студентами базових знань щодо державного і самоврядного контролю за здійсненням землеустрою, науковим кадровим та фінансовим забезпеченням землеустрою.

5. Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		*Форма/Методи викладання і навчання*	*Форма/Методи оцінювання*	*Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни*
Код	*Результат навчання*			
1.1	*Загальні положення землеустрою в Україні, основні терміни, визначення та інший понятійний апарат*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 5%*
1.2	*Призначення землеустрою, реалізацію державної політики у сфері землеустрою, напрямки, які забезпечують процес землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
1.3	*Повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
1.4	*Теоретичні основи проведення землеустрою на загальнодержавному та регіональному рівнях*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
1.5	*Основні положення державного і самоврядного контролю за здійсненням землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
2.1	*Використовувати в роботі законодавчу базу щодо землеустрою в Україні*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
2.2	*Визначати необхідну технічну документацію із землеустрою, схеми землеустрою, техніко-економічне обґрунтування, проекти землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
2.3	*Вміти застосовувати теоретичну інформацію щодо організації і регулювання землеустрою, встановлення меж територій природно-заповідного фонду, територій покладів корисних копалин, водоохоронних,*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*

	рекреаційних та інших спеціальних зон			
2.4	*Теоретичні навички ґрунтових, геоботанічних та інших обстежень земель при здійсненні землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 10%*
2.5	*Інформацію щодо наукового, кадрового та фінансового забезпечення землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття*	*Захист, письмова робота*	*до 5%*
3.1	*Вміти користуватися нормативно-правовою документацією у сфері землеустрою для ефективного вирішення поставленої задачі*	*лекція, лабораторне заняття, самостійне навчання*	*Захист, письмова робота*	*до 5%*
4.1	*Можливість автономно розв'язувати завдання у сфері землеустрою та нести відповідальність за розуміння організації і регулювання землеустрою*	*лекція, лабораторне заняття, самостійне навчання*	*Захист, письмова робота*	*до 5%*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни / **Програмні результати навчання**	**1.1**	**1.2**	**1.3**	**1.4**	**1.5**	**2.1**	**2.2**	**2.3**	**2.4**	**2.5**	**3.1**	**4.1**
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ПРН10. Збирати, оцінювати, інтерпретувати та використовувати геопросторові дані, метадані щодо об'єктів природного і техногенного походження, застосовувати статистичні методи їхнього аналізу та геоінформаційні технології для розв'язання спеціалізованих задач у сфері оцінки землі та нерухомого майна, геодезії та землеустрою.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Структура курсу: *лекційні і лабораторні заняття, самостійне навчання.*

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання студентів

Семестрове оцінювання.

Дозволяється використовувати ШІ при підготовці лабораторних робіт як допоміжного інструменту за умови збереження авторського вкладу в підготовку роботи, обробку та інтерпретацію даних. Дозволено використовувати ШІ для довідкових функцій під час підготовки лабораторної роботи та як інструмент перевірки орфографії, технічного оформлення роботи. Декларування факту та способу використання ШІ є обов'язковим. Під час захисту лабораторних робіт використання ШІ заборонено.

1) Контрольна робота 1 «Загальні положення та повноваження у сфері землеустрою» – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)

2) Контрольна робота 2 «Організація, регулювання та проведення землеустрою на різних рівнях» – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)

3) Контрольна робота 3 «Проведення землеустрою на загальнодержавному та регіональному рівнях» – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)

4) Оцінка за роботу на лабораторних заняттях – 50 балів (рубіжна оцінка 30 балів)

Підсумкове оцінювання *у формі заліку*: *максимальна оцінка 20 балів, рубіжна оцінка 12 балів. Під час заліку студент виконує залікову роботу з використанням знань щодо основ землеустрою. Під час підготовки письмової залікової роботи використання ШІ заборонено.*

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру, *як сума (проста або зважена) балів за систематичну роботу впродовж семестру.*

	Семестрова кількість балів	**ПКР** (підсумкова контрольна робота) *чи/або* залік	**Підсумкова оцінка**
Мінімум	*48*	*12*	*60*
Максимум	**80**	**20**	**100**

*Студент не допускається до **підсумкового оцінювання у формі заліку**, якщо під час семестру набрав менше 40 балів.*

7.2. Організація оцінювання: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає: виконання 6 лабораторних робіт (де студенти мають продемонструвати якість засвоєних знань та вирішити поставлені задачі використовуючи окреслені викладачем методи та засоби) та проведення 3 письмових модульних контрольних робіт. Підсумкове оцінювання проводиться у формі письмового заліку.

7.3. Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	лабораторні	Самостійна робота
Розділ 1 Загальні положення та повноваження у сфері землеустрою				
1	**Вступ**. **Тема 1** Загальні положення, основні терміни, визначення, понятійний апарат	1	4	12
2	**Тема 2.** Повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування у сфері землеустрою	2	4	14
	Контрольна робота 1	1		
Розділ 2 Організація, регулювання та проведення землеустрою на різних рівнях				
3	**Тема 3.** Організація і регулювання землеустрою	1	4	17
4	**Тема 4.** Сучасні методи і технології обстежень земель при здійсненні землеустрою	2	8	17
	Контрольна робота 2	1		
Розділ 2 Організація, регулювання та проведення землеустрою на різних рівнях				
5	**Тема 5.** Проведення землеустрою на загальнодержавному рівні	2	4	16
6	**Тема 6.** Проведення землеустрою на регіональному рівні	2	4	16
	Контрольна робота 3	1		
	Залік	1		
	ВСЬОГО	**14**	**28**	**76**

Загальний обсяг ***120*** *год.*, в тому числі:
Лекцій – 14 год.
Лабораторні заняття – 28 год.
Консультації - 2 год.
Самостійна робота - 76 год.

Теми для самостійного навчання:

1. Історичні передумови становлення та сучасні тенденції розвитку землеустрою в Україні та країнах Європейського Союзу.

2. Нормативно-правове забезпечення землеустрою в Україні та особливості його реформування в умовах європейської інтеграції.

3. Розмежування повноважень органів державної влади та місцевого самоврядування у сфері управління земельними ресурсами.

4. Види землевпорядної документації, особливості її розроблення, погодження та затвердження.

5. Застосування геоінформаційних систем, супутникових технологій та безпілотних літальних апаратів для обстеження земель і виконання землевпорядних робіт.

6. Використання даних дистанційного зондування Землі для моніторингу землекористування, виявлення деградації земель та оцінювання їхнього екологічного стану.

7. Стратегічне планування використання та охорони земель на загальнодержавному рівні з урахуванням принципів сталого розвитку.

8. Просторове планування землекористування на регіональному та місцевому рівнях в умовах децентралізації та післявоєнного відновлення територій.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. ЗАКОН УКРАЇНИ Про землеустрій (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст.282). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text
2. ЗАКОН УКРАЇНИ Про Державний земельний кадастр (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 8, ст.61) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text
3. ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text
4. Dindaroglu, T., Boran, B., Babur, E., & Menshov, O. (2024). Long-term temporal variation of land use transition on soil carbon stocks in mediterranean karst ecosystems.
5. Dindaroglu, T., Tunguz, V., Babur, E., Menshov, O., & Battaglia, M. L. (2023). Determination of the relationship among compound Topographic Index (CTI), soil properties and land-use in karst ecosystems. Physical Geography, 44(3), 307-329.
6. Третяк, А. М., Третяк, В. М., Прядка, Т. М., Гунько, Л. А., & Третяк, Н. А. (2024). Трансформація закону України «Про землеустрій»: проблеми і перспективи.
7. Третяк, А. М., Третяк, В. М., Трофименко, П. І., Прядка, Т. М., & Трофименко, Н. В. (2021). Стале (збалансоване) землекористування: понятійний базис та методологія інституціолізації.
8. Сіроштан, Т. М., Мазницький, А. С., Гамалій, І. П., & Камінецька, О. В. (2023). Землеустрій.

Додаткові:

1. Menshov, O., & Kruglov, O. (2023). Agricultural Soil Degradation in Ukraine.
2. Chen, M., Samat, N., Tilaki, M. J. M., & Duan, L. (2025). Land use/cover change simulation research: A system literature review based on bibliometric analyses. Ecological Indicators, 170, 112991.
3. AbdelRahman, M. A. (2023). An overview of land degradation, desertification and sustainable land management using GIS and remote sensing applications. Rendiconti Lincei. Scienze Fisiche e Naturali, 34(3), 767-808.
4. Данілова, Н. В. (2025). Методи викладання та використання геоінформаційних технологій у викладанні дисципліни «Землеустрій».
5. WRB, I. W. G., 2014. World reference base for soil resources 2014. International soil classification system for naming soils and creating legends for soil maps. World Soil Resources Report 106.
6. Verheye, W., Koohafkan, A. P., & Nachtergaele, F. (2009). The FAO guidelines for land evaluation. Encyclopedia of land use, land cover and soil sciences: Land evaluation, 2, 78-100.
7. Сухий, П. О., & Перович, Л. М. Землевпорядні вишукування та проектування.